

Discurs inaugural 2007-2008

Sra. comissionada per a Universitats i Recerca,
Sra. alcaldessa
Sr. president del Consell Social,
Sr. secretari general de la Universitat,
Dr. Valentí Fuster,
DGR, secretària general del CIC,
Distingides autoritats,
Benvolguts companys i companyes de la Universitat de Girona i de les universitats catalanes,

La memòria de la UdG que heu rebut avui recull les activitats del curs passat i mostra la dinàmica de la nostra universitat al llarg del 2006-2007. Aquesta memòria d'activitats és el resultat del treball compartit de tota la comunitat universitària gironina. Per això vull començar agraint expressament al col·lectiu docent i investigador, al personal d'administració i serveis i a l'estudiantat de la UdG la seva contribució als bons resultats en docència, recerca i transferència de coneixement que es recullen en aquesta publicació.

Vull agrair d'una manera especial la presència i les paraules de la comissionada per a Universitats i Recerca i les de l'alcaldessa de Girona i del president del Consell Social. També al doctor Valentí Fuster, que ha fet un esforç especial per ser aquí entre nosaltres i pronunciar la lliçó inaugural d'aquest any, vull agrair-li les seves paraules, especialment en aquest moment que estem treballant intensament per la posada en marxa dels nous estudis de Medicina a Girona, una realitat aconseguida gràcies a una conjunció de voluntats: les organitzacions mèdiques, les administracions locals i de la Generalitat, la Universitat de Girona i la societat gironina han treballat plegats per aconseguir aquest objectiu que, conjuntament amb la resta d'universitats catalanes, esdevé un projecte de país.

En aquest inici de la meua intervenció també vull felicitar els guardonats amb el Premi extraordinari de doctorat i els autors i directors de les tesis més consultades. Les aportacions de la seva recerca mereixen el reconeixement explícit de la Universitat i de tota la societat.

Una altra felicitació va destinada a les tres persones a qui avui hem lliurat les medalles de la Universitat de Girona amb motiu de la seva jubilació. La medalla reconeix la seva dedicació a la UdG, el compromís amb la institució i la fidelitat a un projecte institucional. Moltes gràcies a tots els que avui heu rebut aquesta distinció.

Vull expressar en aquests moments un record emocionat pels companys que ens han deixat enguany. Penso en la Dra. Marga Sánchez-Candamio, companya de facultat que va morir fa pocs dies, i, amb ella, també vull fer memòria de totes aquelles persones que ja no hi són i que han col·laborat d'alguna manera a construir la nostra universitat: M. Rosa Carbó, Albert Nogué, Ricard Naranjo, Vicenç Mateu, Alma Corral i Vicenç Aranda, professorat, membres del personal d'administració i serveis, estudiants, tots ells comunitat universitària de Girona. La UdG guardarà el seu record.

Un canvi de paradigma

En el món universitari vivim un canvi de paradigma. La Universitat de Girona, com la resta d'universitats catalanes i europees, es troba davant un canvi de concepte d'universitat.

L'espai europeu d'educació superior se'ns presenta com una realitat imminent i tot just som capaços de percebre només alguns detalls que ens neguitegen: les noves titulacions de grau, les competències professionals, les proves pilot, etc.

Ens convé, d'una manera urgent, anar més enllà del detall per entendre que la Declaració de Bolonya és un pas decisiu que obre noves expectatives a les universitats.

Els processos mundials de globalització que s'han produït a les darreres dècades han reforçat en els països europeus la necessitat d'orientar la millora de la productivitat cap a la innovació que aporten la tecnologia i el coneixement. En aquest model europeu de societat del coneixement, les universitats se situen en el centre neuràlgic de les decisions polítiques que volen impulsar la competitivitat econòmica i la qualitat de vida i el benestar de la societat.

En la mateixa línia de la Unió Europea, Catalunya es defineix com a societat avançada en el coneixement, i la Generalitat, des del Departament d'Innovació, Universitats i Empresa, impulsa, en el curs que ara comencem, el debat per un pacte nacional per a la recerca i la innovació que ha de marcar les línies prioritàries de desplegament socioeconòmic del país i la seva relació amb la creació de coneixement i tecnologia a les universitats, centres de recerca i empreses.

En aquest nou paradigma, la Universitat de Girona ha de prendre les decisions institucionals ambicioses i encertades que ens permetin posicionar la UdG en el marc del sistema universitari català i participar activament en les principals oportunitats que ofereix el procés de convergència europea.

Per això em sembla que, abans que res, en un acte de tanta transcendència universitària com el de l'inici del curs, convé que des del Rectorat fem una proclama serena i rigorosa, però també fervent i entusiasta, per tal que tota la comunitat universitària se senti implicada en aquest moment crucial. Les obligacions del rectorat exigeixen marcar les línies d'actuació, definir un model, però seria del tot il·lús i realment poc satisfactori que ens penséssim que aquesta és una tasca reservada a uns quants. Des dels centres, les facultats i les escoles, els departaments, els instituts, les càtedres, des dels llocs de treball de cadascú, en el dia a dia, convé que tothom se senti partícip dels anys que han de venir, d'uns anys que en aquest curs 2007-2008 es dibuixaran d'una manera clara.

Les primeres decisions en el procés de convergència europea han de definir la política docent, els estudis i les titulacions acadèmiques. En aquest àmbit, l'Estat espanyol ha seguit un procés lent, incert i preocupant que esperem que acabi aviat amb unes nítides decisions polítiques.

Sóc conscient d'aquesta situació, com en sou tots vosaltres. Però, malgrat els condicionants exteriors, la UdG té l'obligació, la necessitat i la possibilitat d'oferir una programació docent avançada, utilitzant les nostres millors qualitats, característiques

d'una institució jove. El fet que acabem de fer tot just 15 anys ens aporta un plus de flexibilitat i d'energia que no podem menysprear. Que ningú no pensi que són problemes aliens a ell els que ens afecten. Com va passar fa 15 anys, en els inicis de la UdG, aquesta és una tasca de tots i totes i tothom hi està cridat.

El paper de les universitats

Si ens parem a pensar què és la universitat i quin paper té avui dia en la societat, hem de concloure que hem passat, al llarg dels darrers anys, d'una institució amb una àmplia llibertat acadèmica, de docència i de recerca (entesa com una garantia perquè el coneixement avanci sense limitacions) a un nou model dominant en què les institucions universitàries incorporen conceptes més funcionals i utilitaris i responen a les demandes i necessitats de la societat amb la recerca aplicada, la transferència i la innovació.

El nou concepte d'universitat que incorpora la missió de motor socioeconòmic de l'entorn s'acompanya de noves polítiques de finançament públic i privat. El model de finançament públic s'estableix condicionat als objectius que cal assolir i als resultats obtinguts. Al mateix temps, s'impulsa l'obtenció de finançament privat molt més orientat a la transferència de coneixement i a la innovació. Per això, l'organització de les universitats en la societat del segle XXI està estretament lligada a la cultura de l'avaluació i de la rendició de comptes, que va acompanyada de tot un reguitzell d'indicadors i controls de qualitat.

Les universitats necessiten ser més eficients i més productives, més competitives. Han de sotmetre's a uns controls de qualitat que certifiquin l'interès social de la institució i que n'assegurin un rendiment adequat. Per assolir amb èxit aquest repte, necessitem un nivell d'autonomia que ens permeti prendre les decisions oportunes amb independència i responsabilitat i també necessitem dirigir els esforços col·lectius cap a prioritats institucionals compartides per la comunitat universitària.

La Universitat de Girona es planteja dos escenaris d'acció:

- L'escenari internacional, en què les universitats catalanes hem de treballar plegades per sortir en el mapa com un conjunt d'excel·lència.
- L'escenari català, en què hem de tenir total autonomia i diferenciar-nos de les altres per definir singularitats en docència, recerca i transferència.

La Universitat de Girona ha de posicionar-se amb força i decisió. Amb esperit d'excel·lència. Amb un ús racional de l'autonomia universitària i un aprofitament eficient dels recursos. L'acció política d'articulació del sistema universitari català a favor d'un país més fort en relació amb Europa i el món ha de ser compatible amb el paper de les universitats com a factors d'equilibri territorial.

En la recent inauguració del curs de les universitats catalanes s'han posat sobre la taula unes quantes reivindicacions que avui també acceptem i defensem com a pròpies, en la inauguració del curs a la UdG. Després de la bona notícia del Pla d'inversions universitàries, un baló d'oxigen, pensem en l'objectiu del 2 % de R+D sobre el PIB nacional; en la urgent tramitació de la Llei catalana d'universitats d'acord amb l'Estatut; en la necessitat del dibuix del mapa universitari de titulacions, que aclareixi la futura oferta docent.

En definitiva, tal com manifesta l'Associació Catalana d'Universitats Públiques, ens cal "una universitat més autònoma, millor finançada, amb major responsabilitat i rendició de comptes davant els poders públics i la societat, més adaptable als canvis, amb una clara orientació per la formació de qualitat i la recerca d'excel·lència i al servei de l'economia".

El nou curs a Girona

A Girona, aquest curs s'obre amb notables dosis d'optimisme. Els nous estudis de Medicina, les bases dels quals es consolidaran al llarg del 2007-2008, s'iniciaran el setembre del 2008. Aquesta és una notícia excel·lent que d'alguna manera és com un resum del que hem dit. Medicina ens ajudarà a tenir una universitat més completa, més arrelada a l'entorn, més potent. I, amb Medicina a la UdG, la societat gironina veurà com s'engrandeix la xarxa de col·laboracions institucionals i l'enfortiment d'un sector clau com és l'àmbit de la salut.

S'ha inaugurat el Parc Científic i Tecnològic. La seva inauguració és només un primer pas, un pas importantíssim, pel que representa, però menor en relació amb el que vindrà. L'increment de l'interès econòmic i empresarial en relació amb el Parc ens parla de l'encert dels propòsits que va tenir la UdG a l'hora de fer-lo. Ens esperen uns anys de creixement i de consolidació, de nous edificis i de nous reptes, de noves implicacions.

És amb la voluntat de fugir de motlles, d'inventar, de mirar el futur amb coratge, que declaro oficialment inaugurat el curs acadèmic 2007-2008.

Anna M. Geli
Rectora de la UdG
Girona, 25 de setembre de 2007